

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О ЗАШТИТИ И КОРИШЋЕЊУ ПРЕКОГРАНИЧНИХ ВОДОТОКОВА И МЕЂУНАРОДНИХ ЈЕЗЕРА И АМАНДМАНА НА ЧЛ. 25. И 26. КОНВЕНЦИЈЕ О ЗАШТИТИ И КОРИШЋЕЊУ ПРЕКОГРАНИЧНИХ ВОДОТОКОВА И МЕЂУНАРОДНИХ ЈЕЗЕРА

Члан 1.

Потврђује се Конвенција о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера, сачињена у Хелсинкију, 17. марта 1992. године и Амандмани на чл. 25. и 26. Конвенције, усвојени 28. новембра 2003. године у Мадриду, у оригиналу на енглеском, француском и руском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера и Амандмана на чл. 25. и 26. Конвенције у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

CONVENTION ON THE PROTECTION AND USE
OF TRANSBOUNDARY WATERCOURSES AND INTERNATIONAL LAKES

done at Helsinki, on 17 March 1992

PREAMBLE

The Parties to this Convention,

Mindful that the protection and use of transboundary watercourses and international lakes are important and urgent tasks, the effective accomplishment of which can only be ensured by enhanced cooperation,

Concerned over the existence and threats of adverse effects, in the short or long term, of changes in the conditions of transboundary watercourses and international lakes on the environment, economies and well-being of the member countries of the Economic Commission for Europe (ECE),

Emphasizing the need for strengthened national and international measures to prevent, control and reduce the release of hazardous substances into the aquatic environment and to abate eutrophication and acidification, as well as pollution of the marine environment, in particular coastal areas, from land-based sources,

Commending the efforts already undertaken by the ECE Governments to strengthen cooperation, on bilateral and multilateral levels, for the prevention, control and reduction of transboundary pollution, sustainable water management, conservation of water resources and environmental protection,

Recalling the pertinent provisions and principles of the Declaration of the Stockholm Conference on the Human Environment, the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe (CSCE), the Concluding Documents of the Madrid and Vienna Meetings of Representatives of the Participating States of the CSCE, and the Regional Strategy for Environmental Protection and Rational Use of Natural Resources in ECE Member Countries covering the Period up to the Year 2000 and Beyond,

Conscious of the role of the United Nations Economic Commission for Europe in promoting international cooperation for the prevention, control and reduction of transboundary water pollution and sustainable use of transboundary waters, and in this regard recalling the ECE Declaration of Policy on Prevention and Control of Water Pollution, including Transboundary Pollution; the ECE Declaration of Policy on the Rational Use of Water; the ECE Principles Regarding Cooperation in the Field of Transboundary Waters; the ECE Charter on Groundwater Management; and the Code of Conduct on Accidental Pollution of Transboundary Inland Waters,

Referring to decisions I (42) and I (44) adopted by the Economic Commission for Europe at its forty-second and forty-fourth sessions, respectively, and the outcome of the CSCE Meeting on the Protection of the Environment (Sofia, Bulgaria, 16 October – 3 November 1989),

Emphasizing that cooperation between member countries in regard to the protection and use of transboundary waters shall be implemented primarily through the elaboration of agreements between countries bordering the same waters, especially where no such agreements have yet been reached,

Have agreed as follows:

Article 1

DEFINITIONS

For the purposes of this Convention,

1. "Transboundary waters" means any surface or ground waters which mark, cross or are located on boundaries between two or more States; wherever transboundary waters flow directly into the sea, these transboundary waters end at a straight line across their respective mouths between points on the low-water line of their banks;

2. "Transboundary impact" means any significant adverse effect on the environment resulting from a change in the conditions of transboundary waters caused by a human activity, the physical origin of which is situated wholly or in part within an area under the jurisdiction of a Party, within an area under the jurisdiction of another Party. Such effects on the environment include effects on human health and safety, flora, fauna, soil, air, water, climate, landscape and historical monuments or other physical structures or the interaction among these factors; they also include effects on the cultural heritage or socio-economic conditions resulting from alterations to those factors;

3. "Party" means, unless the text otherwise indicates, a Contracting Party to this Convention;

4. "Riparian Parties" means the Parties bordering the same transboundary waters;

5. "Joint body" means any bilateral or multilateral commission or other appropriate institutional arrangements for cooperation between the Riparian Parties;

6. "Hazardous substances" means substances which are toxic, carcinogenic, mutagenic, teratogenic or bio-accumulative, especially when they are persistent;

7. "Best available technology" (the definition is contained in annex I to this Convention).

PART I

PROVISIONS RELATING TO ALL PARTIES

Article 2

GENERAL PROVISIONS

1. The Parties shall take all appropriate measures to prevent, control and reduce any transboundary impact.

2. The Parties shall, in particular, take all appropriate measures:

(a) To prevent, control and reduce pollution of waters causing or likely to cause transboundary impact;

(b) To ensure that transboundary waters are used with the aim of ecologically sound and rational water management, conservation of water resources and environmental protection;

(c) To ensure that transboundary waters are used in a reasonable and equitable way, taking into particular account their transboundary character, in the case of activities which cause or are likely to cause transboundary impact;

(d) To ensure conservation and, where necessary, restoration of ecosystems.

3. Measures for the prevention, control and reduction of water pollution shall be taken, where possible, at source.

4. These measures shall not directly or indirectly result in a transfer of pollution to other parts of the environment.

5. In taking the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article, the Parties shall be guided by the following principles:

(a) The precautionary principle, by virtue of which action to avoid the potential transboundary impact of the release of hazardous substances shall not be postponed on the ground that scientific research has not fully proved a causal link between those substances, on the one hand, and the potential transboundary impact, on the other hand;

(b) The polluter-pays principle, by virtue of which costs of pollution prevention, control and reduction measures shall be borne by the polluter;

(c) Water resources shall be managed so that the needs of the present generation are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs.

6. The Riparian Parties shall cooperate on the basis of equality and reciprocity, in particular through bilateral and multilateral agreements, in order to develop harmonized policies, programmes and strategies covering the relevant catchment areas, or parts thereof, aimed at the prevention, control and reduction of transboundary impact and aimed at the protection of the environment of transboundary waters or the environment influenced by such waters, including the marine environment.

7. The application of this Convention shall not lead to the deterioration of environmental conditions nor lead to increased transboundary impact.

8. The provisions of this Convention shall not affect the right of Parties individually or jointly to adopt and implement more stringent measures than those set down in this Convention.

Article 3

PREVENTION, CONTROL AND REDUCTION

1. To prevent, control and reduce transboundary impact, the Parties shall develop, adopt, implement and, as far as possible, render compatible relevant legal, administrative, economic, financial and technical measures, in order to ensure, inter alia, that:

(a) The emission of pollutants is prevented, controlled and reduced at source through the application of, inter alia, low- and non-waste technology;

(b) Transboundary waters are protected against pollution from point sources through the prior licensing of waste-water discharges by the competent national authorities, and that the authorized discharges are monitored and controlled;

(c) Limits for waste-water discharges stated in permits are based on the best available technology for discharges of hazardous substances;

(d) Stricter requirements, even leading to prohibition in individual cases, are imposed when the quality of the receiving water or the ecosystem so requires;

(e) At least biological treatment or equivalent processes are applied to municipal waste water, where necessary in a step-by-step approach;

(f) Appropriate measures are taken, such as the application of the best available technology, in order to reduce nutrient inputs from industrial and municipal sources;

(g) Appropriate measures and best environmental practices are developed and implemented for the reduction of inputs of nutrients and hazardous substances from diffuse sources, especially where the main sources are from agriculture (guidelines for developing best environmental practices are given in annex II to this Convention);

(h) Environmental impact assessment and other means of assessment are applied;

(i) Sustainable water-resources management, including the application of the ecosystems approach, is promoted;

(j) Contingency planning is developed;

(k) Additional specific measures are taken to prevent the pollution of groundwaters;

(l) The risk of accidental pollution is minimized.

2. To this end, each Party shall set emission limits for discharges from point sources into surface waters based on the best available technology, which are specifically applicable to individual industrial sectors or industries from which hazardous substances derive. The appropriate measures mentioned in paragraph 1 of this article to prevent, control and reduce the input of hazardous substances from point and diffuse sources into waters, may, inter alia, include total or partial prohibition of the production or use of such substances. Existing lists of such industrial sectors or industries and of such hazardous substances in international conventions or regulations, which are applicable in the area covered by this Convention, shall be taken into account.

3. In addition, each Party shall define, where appropriate, water-quality objectives and

adopt water-quality criteria for the purpose of preventing, controlling and reducing transboundary impact. General guidance for developing such objectives and criteria is given in annex III to this Convention. When necessary, the Parties shall endeavour to update this annex.

Article 4

MONITORING

The Parties shall establish programmes for monitoring the conditions of transboundary waters.

Article 5

RESEARCH AND DEVELOPMENT

The Parties shall cooperate in the conduct of research into and development of effective techniques for the prevention, control and reduction of transboundary impact. To this effect, the Parties shall, on a bilateral and/or multilateral basis, taking into account research activities pursued in relevant international forums, endeavour

to initiate or intensify specific research programmes, where necessary, aimed, inter alia, at:

- (a) Methods for the assessment of the toxicity of hazardous substances and the noxiousness of pollutants;
- (b) Improved knowledge on the occurrence, distribution and environmental effects of pollutants and the processes involved;
- (c) The development and application of environmentally sound technologies, production and consumption patterns;
- (d) The phasing out and/or substitution of substances likely to have transboundary impact;
- (e) Environmentally sound methods of disposal of hazardous substances;
- (f) Special methods for improving the conditions of transboundary waters;
- (g) The development of environmentally sound water-construction works and water-regulation techniques;
- (h) The physical and financial assessment of damage resulting from transboundary impact.

The results of these research programmes shall be exchanged among the Parties in accordance with article 6 of this Convention.

Article 6

EXCHANGE OF INFORMATION

The Parties shall provide for the widest exchange of information, as early as possible, on issues covered by the provisions of this Convention.

Article 7

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

The Parties shall support appropriate international efforts to elaborate rules, criteria and procedures in the field of responsibility and liability.

Article 8

PROTECTION OF INFORMATION

The provisions of this Convention shall not affect the rights or the obligations of Parties in accordance with their national legal systems and applicable supranational regulations to protect information related to industrial and commercial secrecy, including intellectual property, or national security.

PART II

PROVISIONS RELATING TO RIPARIAN PARTIES

Article 9

BILATERAL AND MULTILATERAL COOPERATION

1. The Riparian Parties shall on the basis of equality and reciprocity enter into bilateral or multilateral agreements or other arrangements, where these do not yet exist, or adapt existing ones, where necessary to eliminate the contradictions with

the basic principles of this Convention, in order to define their mutual relations and conduct regarding the prevention, control and reduction of transboundary impact. The Riparian Parties shall specify the catchment area, or part(s) thereof, subject to cooperation. These agreements or arrangements shall embrace relevant issues covered by this Convention, as well as any other issues on which the Riparian Parties may deem it necessary to cooperate.

2. The agreements or arrangements mentioned in paragraph 1 of this article shall provide for the establishment of joint bodies. The tasks of these joint bodies shall be, inter alia, and without prejudice to relevant existing agreements or arrangements, the following:

(a) To collect, compile and evaluate data in order to identify pollution sources likely to cause transboundary impact;

(b) To elaborate joint monitoring programmes concerning water quality and quantity;

(c) To draw up inventories and exchange information on the pollution sources mentioned in paragraph 2 (a) of this article;

(d) To elaborate emission limits for waste water and evaluate the effectiveness of control programmes;

(e) To elaborate joint water-quality objectives and criteria having regard to the provisions of article 3, paragraph 3 of this Convention, and to propose relevant measures for maintaining and, where necessary, improving the existing water quality;

(f) To develop concerted action programmes for the reduction of pollution loads from both point sources (e.g. municipal and industrial sources) and diffuse sources (particularly from agriculture);

(g) To establish warning and alarm procedures;

(h) To serve as a forum for the exchange of information on existing and planned uses of water and related installations that are likely to cause transboundary impact;

(i) To promote cooperation and exchange of information on the best available technology in accordance with the provisions of article 13 of this Convention, as well as to encourage cooperation in scientific research programmes;

(j) To participate in the implementation of environmental impact assessments relating to transboundary waters, in accordance with appropriate international regulations.

3. In cases where a coastal State, being Party to this Convention, is directly and significantly affected by transboundary impact, the Riparian Parties can, if they all so agree, invite that coastal State to be involved in an appropriate manner in the activities of multilateral joint bodies established by Parties riparian to such transboundary waters.

4. Joint bodies according to this Convention shall invite joint bodies, established by coastal States for the protection of the marine environment directly affected by transboundary impact, to cooperate in order to harmonize their work and to prevent, control and reduce the transboundary impact.

5. Where two or more joint bodies exist in the same catchment area, they shall endeavour to coordinate their activities in order to strengthen the prevention, control and reduction of transboundary impact within that catchment area.

Article 10

CONSULTATIONS

Consultations shall be held between the Riparian Parties on the basis of reciprocity, good faith and good-neighbourliness, at the request of any such Party. Such consultations shall aim at cooperation regarding the issues covered by the provisions of this Convention. Any such consultations shall be conducted through a joint body established under article 9 of this Convention, where one exists.

Article 11

JOINT MONITORING AND ASSESSMENT

1. In the framework of general cooperation mentioned in article 9 of this Convention, or specific arrangements, the Riparian Parties shall establish and implement joint programmes for monitoring the conditions of transboundary waters, including floods and ice drifts, as well as transboundary impact.

2. The Riparian Parties shall agree upon pollution parameters and pollutants whose discharges and concentration in transboundary waters shall be regularly monitored.

3. The Riparian Parties shall, at regular intervals, carry out joint or coordinated assessments of the conditions of transboundary waters and the effectiveness of measures taken for the prevention, control and reduction of transboundary impact. The results of these assessments shall be made available to the public in accordance with the provisions set out in article 16 of this Convention.

4. For these purposes, the Riparian Parties shall harmonize rules for the setting up and operation of monitoring programmes, measurement systems, devices, analytical techniques, data processing and evaluation procedures, and methods for the registration of pollutants discharged.

Article 12

COMMON RESEARCH AND DEVELOPMENT

In the framework of general cooperation mentioned in article 9 of this Convention, or specific arrangements, the Riparian Parties shall undertake specific research and development activities in support of achieving and maintaining the water-quality objectives and criteria which they have agreed to set and adopt.

Article 13

EXCHANGE OF INFORMATION BETWEEN RIPARIAN PARTIES

1. The Riparian Parties shall, within the framework of relevant agreements or other arrangements according to article 9 of this Convention, exchange reasonably available data, inter alia, on:

- (a) Environmental conditions of transboundary waters;
- (b) Experience gained in the application and operation of best available technology and results of research and development;
- (c) Emission and monitoring data;
- (d) Measures taken and planned to be taken to prevent, control and reduce transboundary impact;

(e) Permits or regulations for waste-water discharges issued by the competent authority or appropriate body.

2. In order to harmonize emission limits, the Riparian Parties shall undertake the exchange of information on their national regulations.

3. If a Riparian Party is requested by another Riparian Party to provide data or information that is not available, the former shall endeavour to comply with the request but may condition its compliance upon the payment, by the requesting Party, of reasonable charges for collecting and, where appropriate, processing such data or information.

4. For the purposes of the implementation of this Convention, the Riparian Parties shall facilitate the exchange of best available technology, particularly through the promotion of: the commercial exchange of available technology; direct industrial contacts and cooperation, including joint ventures; the exchange of information and experience; and the provision of technical assistance. The Riparian Parties shall also undertake joint training programmes and the organization of relevant seminars and meetings.

Article 14

WARNING AND ALARM SYSTEMS

The Riparian Parties shall without delay inform each other about any critical situation that may have transboundary impact. The Riparian Parties shall set up, where appropriate, and operate coordinated or joint communication, warning and alarm systems with the aim of obtaining and transmitting information. These systems shall operate on the basis of compatible data transmission and treatment procedures and facilities to be agreed upon by the Riparian Parties. The Riparian Parties shall inform each other about competent authorities or points of contact designated for this purpose.

Article 15

MUTUAL ASSISTANCE

1. If a critical situation should arise, the Riparian Parties shall provide mutual assistance upon request, following procedures to be established in accordance with paragraph 2 of this article.

2. The Riparian Parties shall elaborate and agree upon procedures for mutual assistance addressing, inter alia, the following issues:

- (a) The direction, control, coordination and supervision of assistance;
- (b) Local facilities and services to be rendered by the Party requesting assistance, including, where necessary, the facilitation of border-crossing formalities;
- (c) Arrangements for holding harmless, indemnifying and/or compensating the assisting Party and/or its personnel, as well as for transit through territories of third Parties, where necessary;
- (d) Methods of reimbursing assistance services.

Article 16

PUBLIC INFORMATION

1. The Riparian Parties shall ensure that information on the conditions of transboundary waters, measures taken or planned to be taken to prevent, control and

reduce transboundary impact, and the effectiveness of those measures, is made available to the public. For this purpose, the Riparian Parties shall ensure that the following information is made available to the public:

- (a) Water-quality objectives;
- (b) Permits issued and the conditions required to be met;
- (c) Results of water and effluent sampling carried out for the purposes of monitoring and assessment, as well as results of checking compliance with the water-quality objectives or the permit conditions.

2. The Riparian Parties shall ensure that this information shall be available to the public at all reasonable times for inspection free of charge, and shall provide members of the public with reasonable facilities for obtaining from the Riparian Parties, on payment of reasonable charges, copies of such information.

PART III

INSTITUTIONAL AND FINAL PROVISIONS

Article 17

MEETING OF PARTIES

1. The first meeting of the Parties shall be convened no later than one year after the date of the entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings shall be held every three years, or at shorter intervals as laid down in the rules of procedure. The Parties shall hold an extraordinary meeting if they so decide in the course of an ordinary meeting or at the written request of any Party, provided that, within six months of it being communicated to all Parties, the said request is supported by at least one third of the Parties.

2. At their meetings, the Parties shall keep under continuous review the implementation of this Convention, and, with this purpose in mind, shall:

(a) Review the policies for and methodological approaches to the protection and use of transboundary waters of the Parties with a view to further improving the protection and use of transboundary waters;

(b) Exchange information regarding experience gained in concluding and implementing bilateral and multilateral agreements or other arrangements regarding the protection and use of transboundary waters to which one or more of the Parties are party;

(c) Seek, where appropriate, the services of relevant ECE bodies as well as other competent international bodies and specific committees in all aspects pertinent to the achievement of the purposes of this Convention;

(d) At their first meeting, consider and by consensus adopt rules of procedure for their meetings;

(e) Consider and adopt proposals for amendments to this Convention;

(f) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the purposes of this Convention.

Article 18

RIGHT TO VOTE

1. Except as provided for in paragraph 2 of this article, each Party to this Convention shall have one vote.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 19

SECRETARIAT

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions:

- (a) The convening and preparing of meetings of the Parties;
- (b) The transmission to the Parties of reports and other information received in accordance with the provisions of this Convention;
- (c) The performance of such other functions as may be determined by the Parties.

Article 20

ANNEXES

Annexes to this Convention shall constitute an integral part thereof.

Article 21

AMENDMENTS TO THE CONVENTION

1. Any Party may propose amendments to this Convention.
2. Proposals for amendments to this Convention shall be considered at a meeting of the Parties.
3. The text of any proposed amendment to this Convention shall be submitted in writing to the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall communicate it to all Parties at least ninety days before the meeting at which it is proposed for adoption.
4. An amendment to the present Convention shall be adopted by consensus of the representatives of the Parties to this Convention present at a meeting of the Parties, and shall enter into force for the Parties to the Convention which have accepted it on the ninetieth day after the date on which two thirds of those Parties have deposited with the Depositary their instruments of acceptance of the amendment. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of acceptance of the amendment.

Article 22

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Convention, they shall seek a solution by negotiation or by any other means of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1 of this article, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;
- (b) Arbitration in accordance with the procedure set out in annex IV.

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph 2 of this article, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties agree otherwise.

Article 23

SIGNATURE

This Convention shall be open for signature at Helsinki from 17 to 18 March 1992 inclusive, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 18 September 1992, by States members of the Economic Commission for Europe as well as States having consultative status with the Economic Commission for Europe pursuant to paragraph 8 of Economic and Social Council resolution 36 (IV) of 28 March 1947, and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the Economic Commission for Europe to which their member States have transferred competence over matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 24

DEPOSITARY

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Convention.

Article 25

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations.

2. This Convention shall be open for accession by the States and organizations referred to in article 23.

3. Any organization referred to in article 23 which becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their

obligations under this Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Convention concurrently.

4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in article 23 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Convention. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modification to the extent of their competence.

Article 26

ENTRY INTO FORCE

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For the purposes of paragraph 1 of this article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States members of such an organization.

3. For each State or organization referred to in article 23 which ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 27

WITHDRAWAL

At any time after three years from the date on which this Convention has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary.

Article 28

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Convention, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE at Helsinki, this seventeenth day of March one thousand nine hundred and ninety-two.

ANNEX I

DEFINITION OF THE TERM "BEST AVAILABLE TECHNOLOGY"

1. The term "best available technology" is taken to mean the latest stage of development of processes, facilities or methods of operation which indicate the practical suitability of a particular measure for limiting discharges, emissions and waste. In determining whether a set of processes, facilities and methods of operation constitute the best available technology in general or individual cases, special consideration is given to:

- (a) Comparable processes, facilities or methods of operation which have recently been successfully tried out;
- (b) Technological advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- (c) The economic feasibility of such technology;
- (d) Time limits for installation in both new and existing plants;
- (e) The nature and volume of the discharges and effluents concerned;
- (f) Low- and non-waste technology.

2. It therefore follows that what is "best available technology" for a particular process will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as in the light of changes in scientific knowledge and understanding.

ANNEX II

GUIDELINES FOR DEVELOPING BEST ENVIRONMENTAL PRACTICES

1. In selecting for individual cases the most appropriate combination of measures which may constitute the best environmental practice, the following graduated range of measures should be considered:

- (a) Provision of information and education to the public and to users about the environmental consequences of the choice of particular activities and products, their use and ultimate disposal;
- (b) The development and application of codes of good environmental practice which cover all aspects of the product's life;
- (c) Labels informing users of environmental risks related to a product, its use and ultimate disposal;
- (d) Collection and disposal systems available to the public;
- (e) Recycling, recovery and reuse;
- (f) Application of economic instruments to activities, products or groups of products;
- (g) A system of licensing, which involves a range of restrictions or a ban.

2. In determining what combination of measures constitute best environmental practices, in general or in individual cases, particular consideration should be given to:

- (a) The environmental hazard of:

- (i) The product;
- (ii) The product's production;
- (iii) The product's use;
- (iv) The product's ultimate disposal;
- (b) Substitution by less polluting processes or substances;
- (c) Scale of use;
- (d) Potential environmental benefit or penalty of substitute materials or activities;
- (e) Advances and changes in scientific knowledge and understanding;
- (f) Time limits for implementation;
- (g) Social and economic implications.

3. It therefore follows that best environmental practices for a particular source will change with time in the light of technological advances, economic and social factors, as well as in the light of changes in scientific knowledge and understanding.

ANNEX III

GUIDELINES FOR DEVELOPING WATER-QUALITY OBJECTIVES AND CRITERIA

Water-quality objectives and criteria shall:

- (a) Take into account the aim of maintaining and, where necessary, improving the existing water quality;
- (b) Aim at the reduction of average pollution loads (in particular hazardous substances) to a certain degree within a certain period of time;
- (c) Take into account specific water-quality requirements (raw water for drinking-water purposes, irrigation, etc.);
- (d) Take into account specific requirements regarding sensitive and specially protected waters and their environment, e.g. lakes and groundwater resources;
- (e) Be based on the application of ecological classification methods and chemical indices for the medium- and long-term review of water-quality maintenance and improvement;
- (f) Take into account the degree to which objectives are reached and the additional protective measures, based on emission limits, which may be required in individual cases.

ANNEX IV

ARBITRATION

1. In the event of a dispute being submitted for arbitration pursuant to article 22, paragraph 2 of this Convention, a party or parties shall notify the secretariat of the subject-matter of arbitration and indicate, in particular, the articles of this Convention whose interpretation or application is at issue. The secretariat shall forward the information received to all Parties to this Convention.

2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant party or parties and the other party or parties to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the

appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two-month period.

4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the receipt of the request, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two-month period.

5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and the provisions of this Convention.

6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out in this annex shall draw up

its own rules of procedure.

7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.

8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.

9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;

(b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.

12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.

13. The arbitral tribunal may hear and determine counter-claims arising directly out of the

subject-matter of the dispute.

14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal

shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.

15. Any Party to this Convention which has an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.

17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Convention.

18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.

AMENDMENT TO ARTICLES 25 AND 26 OF THE CONVENTION

1. On 28 November 2003, the Parties to the Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes amended articles 25 and 26 of the Convention by decision III/1, following a proposal by the Government of Switzerland dated 20 August 2003.

2. The decision, including the text of the amendment, is annexed below.

Annex

DECISION III/1

AMENDMENT TO THE WATER CONVENTION

The Meeting of the Parties,

Expressing the firm belief that cooperation among riparian States on transboundary watercourses and international lakes contributes to peace and security and to sustainable water management, and is to everyone's benefit,

Desiring to promote river basin cooperation throughout the world and to share its experience with other regions in the world,

Wishing therefore to allow States situated outside the UNECE region to become Parties to the Convention, as is already foreseen under other UNECE environmental conventions (i.e. the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters and the Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context) as well as under the Protocol on Civil Liability and Compensation for Damage Caused by the Transboundary Effects of Industrial Accidents on Transboundary Waters,

1. Adopts the following amendments to the Convention:

(a) In article 25, after paragraph 2, insert a new paragraph reading

“3. Any other State, not referred to in paragraph 2, that is a Member of the United Nations may accede to the Convention upon approval by the Meeting of the

Parties. In its instrument of accession, such a State shall make a declaration stating that approval for its accession to the Convention had been obtained from the Meeting of the Parties and shall specify the date on which approval was received. Any such request for accession by Members of the United Nations shall not be considered for approval by the Meeting of the Parties until this paragraph has entered into force for all the States and organizations that were Parties to the Convention on 28 November 2003”.

and renumber the remaining paragraphs accordingly;

(b) In article 26, paragraph 3, after “referred to in article 23” insert “or in paragraph 3 of article 25”;

2. Calls upon Parties to the Convention to deposit their instruments of acceptance of the amendment rapidly;

3. Urges any State or organization that ratifies, accepts or approves the Convention to simultaneously ratify, accept or approve the above amendment;

4. Encourages States situated outside the UNECE region, in particular those bordering it, to accede to the Convention and, to that end, to seek the approval of the Meeting of the Parties;

5. Invites interested United Nations Member States to take part in its meetings as observers and to participate in the activities under the Convention’s programme of work;

6. Invites the States bordering the UNECE region that have not done so already to enter into technical cooperation and bilateral or multilateral agreements with the riparian UNECE States, in accordance with the provisions of Part II of the Convention, without delay.

КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ И КОРИШЋЕЊУ ПРЕКОГРАНИЧНИХ ВОДОТОВОКА И МЕЂУНАРОДНИХ ЈЕЗЕРА

сачињена у Хелсинкију, 17. марта 1992. године

Преамбула

Стране ове конвенције,

уверене да су заштита и коришћење прекограничних водотокова и међународних језера значајни и хитни задаци чије се ефикасно извршавање може обезбедити само појачаном сарадњом,

забринуте због постојања штетних краткорочних и дугорочних последица промена стања прекограничних водотокова и међународних језера и претњи које те штетне последице имају по животну средину, привреде и добробит земаља чланица Економске комисије за Европу (ЕКЕ),

наглашавајући потребу да се појачају националне и међународне мере за спречавање, контролу и смањење испуштања опасних материја у водну средину и за смањење еутрофикације и закишељавања, као и загађивања морске средине са копна, посебно у приобалним зонама,

изражавајући задовољство због већ предузетих напора влада земаља ЕКЕ на јачању сарадње, на билатералном и мултилатералном нивоу, на спречавању, контроли и смањењу прекограничног загађивања, обезбеђивања одрживог управљања водама, очувања водних ресурса и заштите животне средине,

подсећајући на одговарајуће одредбе и начела Декларације Стокхолмске конференције о човековој животnoj средини, Завршног акта Конференције о безбедности и сарадњи у Европи (КЕБС), Завршних докумената са састанака представника држава чланица КЕБС у Мадриду и Бечу и Регионалне стратегије за заштиту животне средине и рационално коришћење природних ресурса у земљама чланицама ЕКЕ до 2000. године и касније,

свесне улоге Економске комисије Уједињених нација за Европу у унапређењу међународне сарадње на спречавању, контроли и смањењу загађивања прекограничних вода и одрживом коришћењу тих вода, и подсећајући у том смислу на Декларацију ЕКЕ о политици спречавања и контроле загађивања вода, укључујући прекогранично загађивање; Декларацију ЕКЕ о политици рационалног коришћења вода; Принципе ЕКЕ о сарадњи у области прекограничних вода; Повељу ЕКЕ о управљању подземним водама и Правила понашања при акцидентном загађивању копнених прекограничних вода,

позивајући се на одлуке I (42) и I (44) које је усвојила Економска комисија за Европу на свом четрдесетдругом и четрдесетчетвртном заседању, и на резултате састанка КЕБС о заштити животне средине (Софија, Бугарска, 16. октобар - 3. новембар 1989. године),

истичући да се сарадња између земаља чланица у области заштите и коришћења прекограничних вода спроводи превасходно кроз израду споразума између земаља са граничним или пресеченим државним границама водотоковима, посебно када такви споразуми до сада нису постигнути,

споразумеле су се о следећем:

Дефиниције

Члан 1.

У смислу ове конвенције:

1. "Прекограничне воде" су све површинске и подземне воде које чине границе између две или више држава, пресецају те границе или се налазе на њима. Свуда где се прекограничне воде непосредно уливају у море, те воде се завршавају правом линијом повученом преко њиховог места уливања између тачака на обали до којих допире ниво малих вода.

2. "Прекогранични утицај" је сваки значајан штетан утицај на животну средину који је последица промене стања прекограничних вода изазван људском активношћу, чије се физичко порекло у потпуности или делом налази на подручју под јурисдикцијом једне од Страна а који доводи до штетних последица на подручју под јурисдикцијом друге Стране. Такви утицаји на животну средину подразумевају утицаје на здравље и безбедност човека, флору, фауну, земљиште, ваздух, воду, климу, пределе и историјске споменике или друге објекте, или међусобно дејство између ових чинилаца. Они обухватају и утицаје на културну баштину или друштвено-економске услове насталих услед промене ових чинилаца.

3. "Страна" означава уговорну страну ове Конвенције, осим ако није другачије назначено у тексту.

4. "Приобалне стране" су Стране чије се границе налазе на истим прекограничним водама.

5. "Заједничко тело" означава сваку билатералну или мултилатералну комисију или друге одговарајуће институционалне аранжмане сарадње између Приобалних страна.

6. "Опасне материје" су токсичне, канцерогене, мутагене, тератогене или биоакумулативне материје, нарочито када су постојане.

7. "Најбоља расположива технологија" (дефиниција се налази у Анексу I ове Конвенције).

ДЕО I

Одредбе које се односе на све Стране

Опште одредбе

Члан 2.

1. Стране ће предузети све одговарајуће мере за спречавање, контролу и смањење било каквог прекограничног утицаја.

2. Стране ће посебно предузети све одговарајуће мере:

(а) да спрече, контролишу и смање загађивање вода које изазива или може изазвати прекогранични утицај;

(б) да обезбеде да се прекограничне воде користе у складу са еколошки заснованим и рационалним управљањем водом, очувањем водних ресурса и заштитом животне средине;

(в) да обезбеде разумно и правично коришћење прекограничних вода, посебно водећи рачуна о њиховом прекограничном карактеру, ако постоје активности које изазивају или могу изазвати прекогранични утицај;

(г) да обезбеде очување и, према потреби, враћање екосистема у првобитно стање.

3. Мере за спречавање, контролу и смањење загађивања вода предузимају се, уколико је то могуће, на извору загађивања.

4. Те мере не смеју да непосредно или посредно узрокују преношење загађења у друге делове животне средине.

5. Приликом предузимања мера из ст. 1. и 2. овог члана, Стране ће се руководити следећим начелима:

(а) начелом предострожности, према коме се спровођење мера за спречавање могућег прекограничног утицаја као последице испуштања опасних материја неће одлагати уз образложење да научна истраживања нису у потпуности доказала постојање узрочне везе између тих материја, с једне стране, и евентуалног прекограничног утицаја, с друге стране;

(б) начелом загађивач плаћа, према коме трошкове мера за спречавање, контролу и смањење загађивања сноси загађивач;

(в) водним ресурсима ће се управљати тако да се потребе садашњих генерација задовољавају не угрожавајући притом могућност задовољавања потреба будућих генерација.

6. Приобалне стране ће сарађивати на бази једнакости и узајамности, користећи билатералне и мултилатералне споразуме, у циљу развоја усаглашених политика, програма и стратегија који ће се примењивати на одговарајуће сливове или њихове делове, који ће бити усмерени ка спречавању, контроли и смањењу прекограничних утицаја и ка заштити животне средине прекограничних вода или средине на коју те воде утичу, укључујући и морску средину.

7. Примена ове конвенције не сме да доведе до погоршања услова животне средине ни до повећања прекограничног утицаја.

8. Одредбе ове конвенције неће угрозити право страна да појединачно или заједнички усвоје и примене оштрије мере од мера прописаних овом конвенцијом.

Спречавање, контрола и смањење

Члан 3.

1. У сврху спречавања, контроле и смањења прекограничног утицаја, Стране ће развити, усвојити, применити и, у највећој могућој мери, ускладити релевантне законске, административне, економске, финансијске и техничке мере, да би обезбедиле, између осталог, следеће:

(а) спречавање, контролу и смањење емисије загађујућих материја на извору применом, између осталог, технологија без отпада или са малом количином отпада;

(б) заштиту прекограничних вода од загађивања из концентрисаних извора издавањем дозвола за испуштање отпадних вода од стране надлежних државних органа, као и праћењем и контролом одобрених испуштања;

(в) да се граничне вредности наведене у дозволама за испуштања отпадних вода заснивају на најбољој расположивој технологији испуштања опасних материја;

(г) да се наметну строжи захтеви, који у појединим случајевима чак доводе до забране, када то захтева квалитет пријемних вода или екосистем;

(д) да се за комуналне отпадне воде примењује бар биолошко пречишћавање или одговарајући процеси, макар и постепено;

(ђ) да се предузму одговарајуће мере, као што је примена најбоље расположиве технологије, у циљу смањења уноса нутријената из индустријских или комуналних извора загађивања;

(е) припрему и примену одговарајућих мера и најбољих пракси у области заштите животне средине у циљу смањења уноса нутријената и опасних материја из расутих извора загађивања, посебно када су највећи извори загађивања из пољопривреде (смернице за развијање најбољих пракси у области заштите животне средине дате су у Анексу II ове конвенције);

(ж) да се врши процена утицаја на животну средину и друге анализе;

(з) подстицање одрживог управљања водним ресурсима, укључујући примену екосистемског приступа;

(и) израду планова који се односе на неподвижне околности;

(ј) предузимање посебних допунских мера за спречавање загађивања подземних вода;

(к) смањење ризика од акцидентног загађења на минимум.

2. У ту сврху, свака Страна утврђује, ослањајући се на најбољу расположиву технологију, граничне вредности емисија за испуштања из концентрисаних извора у површинске воде, које се примењују конкретно на поједине индустријске секторе или производње из којих потичу опасне материје. Одговарајуће мере из става 1. овог члана за спречавање, контролу и смањење испуштања опасних материја у воду из концентрисаних или расутих извора могу бити, између осталог, потпуна или делимична забрана производње или употребе тих врста материја. Спискови оних индустријских сектора или производњи и оних опасних материја из међународних конвенција или прописа, који се односе на област коју регулише ова конвенција, узимају се у обзир.

3. Поред тога, свака Страна, према потреби, одређује циљеве у вези са квалитетом воде и усваја критеријуме квалитета воде у циљу спречавања, контроле и смањења прекограничног утицаја. Општа упутства за дефинисање тих циљева и критеријума дата су у Анексу III Конвенције. Према потреби, стране ће настојати да ажурирају овај анекс.

Праћење

Члан 4.

Стране ће утврдити програме праћења стања прекограничних вода.

Истраживање и развој

Члан 5.

Стране ће сарађивати у истраживању и развоју ефикасних поступака за спречавање, контролу и смањење прекограничног утицаја. У ту сврху стране ће, на билатералној или мултилатералној основи и водећи рачуна о истраживачким активностима у релевантним међународним форумима, настојати да започну или интензивирају, према потреби, посебне истраживачке програме усмерене, између осталог, на:

(а) методе за процену токсичности опасних материја и штетности загађујућих материја;

(б) унапређивање знања о настанку, распрострањању и утицајима загађујућих материја и повезаних процеса на животну средину;

(в) усавршавање и примену технологија, производних метода и модела потрошње усклађеним са животном средином;

(г) постепено укидање или замену материја које могу имати прекогранични утицај;

(д) методе за одлагање опасних материја усклађене са животном средином;

(ђ) посебне методе за побољшање стања прекограничних вода;

(е) развој хидротехничких радова и метода за уређење вода усклађених са животном средином;

(ж) процену материјалних и финансијских штета насталих услед прекограничних утицаја.

Стране ће међусобно размењивати резултате поменутих истраживачких програма у складу са чланом 6. ове конвенције.

Размена информација

Члан 6.

Стране ће у што краћем року обезбедити најширу размену информација о питањима из одредаба ове конвенције.

Одговорност и одговорност за штету

Члан 7.

Стране ће подржавати одговарајуће међународне напоре за израду правила, критеријума и поступака у области одговорности и одговорности за штету.

Заштита информација

Члан 8.

Одредбе ове конвенције неће утицати на права и обавезе Страна да, у складу са националним правним системима и применљивим наднационалним прописима, штите информације које подлежу индустријској или трговинској тајни, укључујући интелектуалну својину, или националну безбедност.

ДЕО II

Одредбе које се односе на Приобалне стране

Билатерална и мултилатерална сарадња

Члан 9.

1. Приобалне стране ће, на бази једнакости и узајамности, закључити билатералне или мултилатералне споразуме или друге договоре ако не постоје, или прилагодити постојеће када је потребно да се отклоне супротности

са основним начелима ове конвенције, ради дефинисања узајамних односа и понашања у погледу спречавања, контроле и смањења прекограничног утицаја. Приобалне стране ће одредити сливно подручје или његове делове који ће бити предмет сарадње. Ти споразуми или договори обухватиће битна питања из Конвенције као и сва друга питања у вези којих је по оцени Приобалних страна сарадња потребна.

2. Споразуми или договори из става 1 овог члана обезбедиће оснивање заједничких тела. Задачи ових заједничких тела биће, између осталог, под условом да не иду на уштрб релевантних постојећих споразума или аранжмана следећи:

(а) прикупљање, систематизовање и вредновање података у циљу идентификације извора загађивања са потенцијалним прекограничним утицајем;

(б) израда заједничких програма праћења квалитета и квантитета воде,

(в) састављање инвентара и размена информација о изворима загађивања из става 2 (а) овог члана;

(г) утврђивање граничних вредности емисија отпадних вода и оцењивање ефикасности програма контроле;

(д) утврђивање заједничких циљева и критеријума квалитета воде уз поштовање одредаба из члана 3. става 3. ове конвенције и предлагање одговарајућих мера за очување и, према потреби, побољшање постојећег квалитета воде;

(ђ) израда усаглашених акционих програма смањења загађивања из концентрисаних (нпр. комуналних и индустријских) и расутих извора (посебно из пољопривреде);

(е) установљавање поступака за упозоравање и узбуњивање;

(ж) размена информација о постојећем и планираном коришћењу воде и припадајуће инфраструктуре које могу да изазову прекогранични утицај;

(з) унапређење сарадње и размене информација о најбољој расположивој технологији у складу са одредбама члана 13. ове конвенције, као и подстицање сарадње у оквиру научно-истраживачких програма;

(и) учествовање у примени процене утицаја на животну средину у вези са прекограничним водама, у складу са одговарајућим међународним прописима.

3. У случају када је нека приморска држава, која је Страна у овој конвенцији, директно и знатно изложена прекограничном утицају, Приобалне стране могу, ако се све сагласе, да позову ту приморску државу да се на одговарајући начин укључи у рад мултилатералних заједничких тела која су основале Приобалне стране тих прекограничних вода.

4. Заједничка тела у смислу ове конвенције позваће на сарадњу заједничка тела која су основале приморске државе ради заштите морске средине која је директно изложена прекограничном утицају, у циљу усклађивања својих активности на спречавању, контроли и смањењу прекограничног утицаја.

5. Када на истом сливном подручју постоје два заједничка тела или више њих, она ће настојати да ускладе своје активности за унапређење спречавања, контроле и смањења прекограничног утицаја на том сливу.

Консултације

Члан 10.

Приобалне стране ће, на захтев било које од њих, организовати консултације на основу узајамности, добре воље и добросуседских односа. Те консултације ће служити за успостављање сарадње у питањима на која се односе одредбе Конвенције. Свака консултација тог типа водиће се посредством заједничког тела основаног у складу са чланом 9. ове конвенције, уколико такво тело постоји.

Заједнички праћење и процена

Члан 11.

1. У оквиру опште сарадње предвиђене чланом 9. ове конвенције или посебним договорима, Приобалне стране израђиваће и примењиваће заједничке програме праћења стања прекограничних вода, укључујући велике воде и пливајући лед, као и прекограничне утицаје.

2. Приобалне стране ће се договорити о параметрима загађења и загађујућим материјама чије ће се испуштене количине и концентрације у прекограничним водама редовно контролисати.

3. Приобалне стране ће редовно вршити заједничку или усклађену процену стања прекограничних вода и ефикасности мера за спречавање, контролу и смањење прекограничног утицаја. Резултати ових оцена биће доступни јавности у складу са одредбама члана 16. ове конвенције.

4. У ове сврхе, Приобалне стране усклађују правила за успостављање и спровођење програма праћења, системе мерења, уређаје, аналитичке технике, поступке обраде и вредновања података и методе пописивања испуштених загађујућих материја.

Заједничка истраживања и развој

Члан 12.

У оквиру опште сарадње предвиђене чланом 9. Конвенције или посебним договорима, Приобалне стране предузеће посебне истраживачке и развојне активности ради подршке остваривању и очувању циљева квалитета вода и критеријума за које су се споразумеле да их утврде и усвоје.

Размена информација између Приобалних страна

Члан 13.

1. Приобалне стране ће, у оквиру релевантних споразума или других договора у складу са чланом 9. ове конвенције, размењивати расположиве податке, између осталог, о:

- (а) стању животне средине прекограничних вода;
- (б) искуствима стеченим применом и спровођењем најбоље расположиве технологије и резултатима научно истраживачког рада;
- (в) емисијама и резултатима праћења;
- (г) предвиђеним и предузетим мерама за спречавање, контролу и смањење прекограничног утицаја;

(д) дозволама или прописима о испуштању отпадних вода, које издаје надлежни орган власти или одговарајуће тело.

2. Приобалне стране ће, у циљу усклађивања граничних вредности емисија, приступити размени информација о својим националним прописима.

3. Ако једна Приобална страна затражи од друге Приобалне стране да јој достави податке или информације који нису расположиви, друга Страна ће настојати да испуни тај захтев, али испуњење тог захтева може условити тиме да Страна која је дала захтев сноси разумне трошкове прикупљања и, према потреби, обраде тих података и информација.

4. У сврху примене ове конвенције, Приобалне стране ће омогућити размену најбоље расположиве технологије, посебно подстичући: тржишну размену расположивих технологија; непосредне привредне везе и сарадњу, укључујући заједничка улагања; размену информација и искустава; и пружање техничке помоћи. Поред тога, Приобалне стране ће предузети заједничке програме обуке и организовати потребне семинаре и скупове.

Систем упозоравања и узбуњивања

Члан 14.

Приобалне стране ће се без одлагања међусобно обавештавати о свакој критичној ситуацији која би могла имати прекогранични утицај. Оне ће, када је потребно, успоставити и користити усклађене или заједничке системе комуникације, упозоравања и узбуњивања у циљу добијања и преношења информација. Ти системи функционисаће на основу усклађених поступака и средстава за пренос и обраду података, о чему ће се Приобалне стране договорити. Приобалне стране ће се узајамно обавестити о надлежним органима или контактима одређеним у те сврхе.

Узајамна помоћ

Члан 15.

1. Уколико дође до критичне ситуације, Приобалне стране ће на захтев пружити узајамну помоћ, према поступцима који ће се утврдити у складу са ставом 2. овог члана.

2. Приобалне стране ће разрадити и договорити се о поступцима пружања узајамне помоћи који ће се односити, између осталог, на следећа питања:

(а) усмеравање, контролу, координацију и надгледање помоћи;

(б) локална средства и услуге Стране која тражи помоћ, укључујући, према потреби, и поједностављивање формалности у вези са преласком границе;

(в) договоре о ослобађању од одговорности, о обештећењу или пружање надокнаде за Страну која помаже или за њено особље, као и за транзит преко територије треће Стране, ако је потребно;

(г) начине надокнаде за услуге пружања помоћи.

Информисање јавности

Члан 16.

1. Приобалне стране ће се старати да се учине доступним јавности информације о стању прекограничних вода, о планираним и предузетим мерама за спречавање, контролу и смањење прекограничног утицаја и ефикасности тих мера. У ту сврху Приобалне стране ће се постарати да се јавности учине доступним следеће информације:

(а) циљеви квалитета вода;

(б) издате дозволе и услови који се морају испунити;

(в) резултати узорковања воде и ефлуента спроведеног у оквиру праћења и процена, као и резултата провере испуњености циљева квалитета воде или услова из дозвола.

2. Приобалне стране ће се постарати да се поменуте информације ставе јавности на увид у сваком разумном моменту без накнаде и да се омогући представницима јавности добијање копија тих информација по разумној цени.

ДЕО III

Институционалне и завршне одредбе

Састанци Страна

Члан 17.

1. Први састанак Страна биће сазван у року од једне године од дана ступања на снагу ове конвенције. После тога, редовни састанци одржаваће се сваке треће године, или у краћим интервалима, што ће се утврдити Пословником о раду. Стране ће одржавати ванредне састанке када о томе одлуче на редовном састанку, или када нека од њих то захтева писменим путем под условом да поменути захтев подржи најмање једна трећина Страна у року од шест месеци од достављања захтева свим Странама.

2. На својим састанцима, Стране ће непрестано надгледати примену ове конвенције, и имајући у виду тај задатак:

(а) преиспитиваће политику и методолошке приступе у области заштите и коришћења прекограничних вода у циљу даљег побољшања заштите и коришћења тих вода;

(б) размењиваће информације о искуствима стеченим при закључивању и у примени билатералних и мултилатералних споразума или других договора у вези са заштитом и коришћењем прекограничних вода у којима једна Страна или више њих учествују као стране;

(в) тражиће, према потреби, услуге релевантних тела ЕКЕ, као и других компетентних међународних тела и посебних одбора, у вези са остваривањем циљева ове конвенције;

(г) на првом састанку ће размотрити и усвојити консензусом пословник о раду на састанцима;

(д) разматраће и усвајаће предлоге измена и допуна ове конвенције;

(ђ) разматраће и предузимати сваку додатну активност која може бити потребна за остваривање циљева ове конвенције.

Право гласа

Члан 18.

1. Осим у случају из става 2. овог члана, свака Страна у овој конвенцији има један глас.

2. Организације регионалних економских интеграција, по питањима из њихових надлежности, користе своје право да гласају са бројем гласова једнаким броју њихових држава чланица које су Стране у овој конвенцији. Те организације неће користити своје право гласа ако њихове државе чланице искористе своје право гласа, и обрнуто.

Секретаријат

Члан 19.

Извршни секретар Економске комисије за Европу ће обављати следеће задатке секретаријата:

- (а) сазивање и припремање састанака Страна;
- (б) достављање Странама извештаја и других обавештења примљених у складу са одредбама ове Конвенције; и
- (в) обављање осталих задатака које му Стране доделе.

Анекси

Члан 20.

Анекси уз ову конвенцију чине њен саставни део.

Измене и допуне Конвенције

Члан 21.

1. Свака Страна може предложити измене и допуне ове конвенције.
2. Предлози измена и допуна ове конвенције размотриће се на састанку Страна.
3. Текст сваког предлога измена и допуна ове конвенције подносиће се писменим путем Извршном секретару Економске комисије за Европу који ће га доставити свим Странама најкасније деведесет дана пре састанка на коме ће предложене измене и допуне бити изнете на усвајање.
4. Измене и допуне ове Конвенције усвајају се консензусом представника Страна потписница Конвенције присутних на састанку Страна. За Стране Конвенције које су их прихватиле, ове измене и допуне ступају на снагу деведесетог дана од дана када је две трећине њих поднело Депозитару своје инструменте прихватања измена и допуна. За сваку другу Страну, измене и допуне ступају на снагу деведесетог дана од дана када је та Страна поднела свој инструмент прихватања измена и допуна.

Решавање спорова

Члан 22.

1. У случају настанка спора између две Стране или више њих у вези са тумачењем или применом Конвенције, оне ће тражити решење преговарањем или другим начинима решавања спорова прихватљивим странама у спору.

2. Када нека Страна потпише, ратификује, прихвати или одобри ову конвенцију, или јој приступи, или то уради накнадно у било ком другом моменту, она може писменим путем обавестити депозитара да се, због спора који није решен у складу са ставом 1. овог члана, у својим односима са сваком Страном која прихвата исту обавезу, обавезује на један од два или оба доле наведена начина решавања спорова:

- (а) подношење спора Међународном суду правде;
- (б) арбитража, у складу са поступком утврђеним у Анексу IV.

3. Ако Стране у спору прихвате оба начина решавања спорова из става 2. овог члана, спор се може поднети само Међународном суду правде, изузев у случају да се Стране договоре другачије.

Потписивање

Члан 23.

Ова конвенција је отворена за потписивање државама чланицама Економске комисије за Европу као и државама са саветодавним статусом при Економској комисији за Европу сходно ставу 8. Резолуције 36 (IV) Економског и социјалног савета од 28. марта 1947. године, и организацијама за регионалну економску интеграцију које је основала нека од суверених држава, чланица Економске комисије за Европу, која им је пренела надлежност за области које регулише ова Конвенција, укључујући и надлежност за уговоре из ових области, у Хелсинкију од 17. до 18. марта 1992. године, затим у Седишту Организације Уједињених Нација у Њујорку, до 18. септембра 1992. године.

Депозитар

Члан 24.

Генерални секретар Уједињених нација обавља функцију депозитара за ову конвенцију.

Ратификација, прихватање, одобравање и приступање

Члан 25.

1. Ова конвенција подлеже ратификацији, прихватању или одобрењу држава и организација регионалне економске интеграције које су њене потписнице.

2. Ова конвенција је отворена за потписивање и приступање државама и организацијама из члана 23.

3. Свака организација из члана 23. која постане Страна у овој конвенцији при чему ниједна од њених држава чланица није Страна Конвенције, обавезује се свим обавезама које проистичу из ове конвенције. Када су једна или више држава чланица такве организације Стране ове конвенције, та организација и њене државе чланице договарају се о својим одговорностима у

извршавању обавеза преузетих по основу Конвенције. У таквом случају, организација и државе чланице нису овлашћене да истовремено користе права која проистичу из ове конвенције.

4. У инструментима ратификације, прихватања, одобрења или приступања, организације за економску регионалну интеграцију из члана 23. наводе обим својих надлежности у погледу питања које регулише ова конвенција. Поред тога, те организације обавештавају депозитара о свакој битној измени својих надлежности.

Ступање на снагу

Члан 26.

1. Ова конвенција ступа на снагу деведесетог дана од дана подношења шеснаестог инструмента ратификације, прихватања, одобравања или приступања.

2. У смислу става 1. овог члана, инструмент који је поднела нека организација за регионалну економску интеграцију не сабира се са инструментима које су поднеле државе чланице те организације.

3. У односу на сваку државу или организацију из члана 23 која ратификује, прихвата или одобрава ову конвенцију или јој приступа после подношења шеснаестог инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања, Конвенција ступа на снагу деведесетог дана од дана подношења од стране те државе или организације њеног инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања.

Повлачење

Члан 27.

У сваком моменту по истеку трогодишњег периода који почиње од дана када је ова конвенција ступила на снагу у односу на неку Страну, та Страна може да се повуче из Конвенције давањем писменог обавештења Депозитару. Такво отказивање ступа на снагу деведесетог дана од дана када је Депозитар примио поменуто обавештење.

Веродостојност текстова

Члан 28.

Оригинал ове конвенције, чији су енглески, француски и руски текстови једнако веродостојни, депонује се код генералног секретара Уједињених нација.

У потврду чега су долепотписани, ваљано овлашћени, потписали ову Конвенцију.

Састављено у Хелсинкију, седамнаестог марта хиљадудеведесто-деведесетдруге године.

АНЕКС I

Дефиниција израза “најбоља расположива технологија”

1. Израз „најбоља расположива технологија” означава последњу фазу развоја процеса, опреме или метода рада који указује на практичну применљивост одређене мере за ограничавање испуштања, емисија и отпада. При утврђивању да ли неки скуп процеса, опреме и метода рада представља најбољу расположиву технологију у општим или појединачним случајевима, посебно се узима у обзир следеће:

(а) упоредиви процеси, опрема или методе рада који су у скорије време успешно примењени;

(б) технолошка достигнућа и промене научних сазнања и схватања;

(в) економска изводљивост ових технологија;

(г) рокови за увођење како у нова тако и у постојећа постројења;

(д) природа и количина испуштања и ефлуената;

(ђ) технологије са мало или без отпада.

2. Из претходног произилази да ће се „најбоља расположива технологија” мењати током времена у светлу технолошких достигнућа, економских и друштвених чинилаца, као и у светлу промењених научних сазнања и схватања.

АНЕКС II

Смернице за развој најбољих пракси за животну средину

1. Приликом избора најпогодније комбинације мера које у појединачним случајевима могу да чине најбољу праксу за животну средину, треба размотрити следећи низ мера приказаних по градацији:

(а) информисање и образовање јавности и корисника о последицама избора појединих активности и производа на животну средину, њиховом коришћењу и крајњем одлагању;

(б) развој и примена правила добре праксе за животну средину који се односе на све аспекте животног века производа;

(в) знаци којима се корисници обавештавају о ризицима које тај производ, његова употреба и крајње одлагање представљају за животну средину;

(г) системи за прикупљање и одлагање који су јавно доступни;

(д) рециклирање, обнављање и поновна употреба отпада;

(ђ) примена економских инструмената на активности, производе или групе производа;

(е) систем издавања дозвола који укључује различита ограничења или забране.

2. При утврђивању комбинације мера која представља најбољу праксу за животну средину, у општем случају или у појединачним случајевима, посебно треба узети у обзир:

- (а) ризик који за животну средину представља:
 - (i) производ,
 - (ii) производња производа,
 - (iii) коришћење производа,
 - (iv) крајње одлагање производа;
- (б) замену мање загађујућим процесима или супстанцама;
- (в) обим коришћења;
- (г) потенцијалну корист или штету које материјали или активности уведени као замена могу представљати за животну средину;
- (д) достигнућа и промене научних сазнања и схватања;
- (ђ) рокове примене;
- (е) друштвене и економске последице.

3. Из претходног произлази да ће се најбоље праксе за животну средину за одређени случај мењати временом, у складу са технолошким достигнућима економским и друштвеним чиниоцима и променама научних сазнања и схватања.

АНЕКС III

Смернице за развој циљева и критеријума у вези са квалитетом воде

Циљеви и критеријуми у вези са квалитетом воде:

- (а) узети у обзир тежњу да се постојећи квалитет воде очува и, према потреби побољша;
- (б) бити усмерени ка смањењу просечног оптерећења загађујућим материјама (посебно опасних материја) до одређеног нивоа у одређеном периоду;
- (в) узети у обзир специфичне захтеве за квалитетом воде (сирова вода намењена захватању за пиће, наводњавање, итд.);
- (г) узети у обзир специфичне захтеве који се односе на осетљиве и посебно заштићене воде и њихове средине као што су језера и подземне воде;
- (д) се заснивати на примени метода еколошке класификације и хемијских показатеља за средњорочну и дугорочну проверу очувања и побољшања квалитета воде;
- (ђ) узети у обзир степен остварења циљева и допунске мере заштите, засноване на граничним вредностима емисија, које се могу захтевати у појединим случајевима.

АНЕКС IV

Арбитража

1. У случају спора који се износи на арбитражу на основу става 2. члана 22. ове конвенције, једна или више страна обавештавају секретаријат о предмету арбитраже и наводе, посебно, чланове ове конвенције чије су тумачење или примена у питању. Секретаријат примљене информације доставља свим Странама ове конвенције.

2. Арбитражно веће се састоји од три члана. Страна, односно стране, подносиоци захтева за арбитражу, и супротна страна, односно стране у спору именују по једног арбитра, а два тако именована арбитра заједнички одређују трећег арбитра који ће бити председник арбитражног већа. Председник већа не сме бити држављанин неке стране у спору, не сме имати стални боравак на територији једне од тих Страна, не сме бити ангажован од било које од њих, нити неко ко се већ бавио поменутиим поступком на било који начин.

3. Уколико у року од два месеца од именовања другог арбитра није изабран председник арбитражног већа, Извршни секретар Европске економске комисије приступа, на захтев једне од страна у спору, именовању председника већа у новом двомесечном року.

4. Ако у року од два месеца од дана пријема захтева једна страна у спору не приступи именовању арбитра, друга страна може о томе обавестити Извршног секретара Европске економске комисије, који ће одредити председника арбитражног већа у новом двомесечном року. Одмах по именовању, председник арбитражног већа захтева од стране која није именovala арбитра да то учини у року од два месеца. Ако то не уради у том року, председник о томе обавештава Извршног секретара Европске економске комисије, који приступа том именовању у новом двомесечном року.

5. Веће доноси одлуку у складу са међународним правом и одредбама ове конвенције.

6. Свако арбитражно веће конституисано у примени одредаба овог анекса само доноси свој Пословник.

7. Одлуке арбитражног већа, како о питању поступка тако и о питању суштине доносе се већински.

8. Веће може да предузме све одговарајуће мере у циљу установљавања чињеница.

9. Стране у спору олакшавају рад арбитражног већа, а посебно раде следеће користећи сва средства која су им на располагању:

(а) достављају му сва релевантна документа, средства и потребне информације;

(б) омогућавају му, ако је потребно, да позове сведоке или стручњаке и саслуша њихове исказе.

10. Стране и арбитраи штите тајност свих информација које приме као поверљиве у току арбитражног поступка.

11. На захтев једне од страна, Арбитражно веће може препоручити привремене заштитне мере.

12. Ако се једна од страна у спору не појави пред арбитражним већем или не изведе своје доказе, друга страна може захтевати од већа да настави са поступком и да донесе коначну одлуку. Чињеница да се једна страна није појавила или да није извела своје доказе није препрека за одвијање поступка.

13. Арбитражно веће може прихватити и одлучити о противтужби директно везаној за предмет спора.

14. Осим ако арбитражно веће одлучи другачије због посебних околности у случају, трошкове већа, укључујући и надокнаду за његове чланове, носе стране у спору у једнаком односу. Веће води евиденцију о свим својим трошковима и коначно стање доставља странама.

15. Свака Страна у овој конвенцији која има правни интерес у предмету спора који може бити угрожен одлуком донетом у спору, може се умешати у поступак, уз сагласност већа.

16. Арбитражно веће доноси одлуку у року од пет месеци од дана када је основано, изузев ако оцени за потребно да продужи тај рок за период који неће бити дужи од пет месеци.

17. Уз одлуку арбитражни суд даје и образложење. Одлука је коначна и обавезујућа за све стране у спору. Арбитражно веће доставља одлуку странама у спору и секретаријату. Секретаријат примљене информације доставља свим Странама у овој конвенцији.

18. Сваки спор између страна око тумачења или извршавања арбитражне одлуке једна од страна може изнети пред арбитражно веће које је донело поменути одлуку или, ако се не може обратити том већу, пред друго веће састављено у ту сврху на исти начин као и прво веће.

АМАНДМАНИ НА ЧЛ. 25. И 26. КОНВЕНЦИЈЕ

1. Дана 28. новембра 2003. године Стране Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера су измениле чланове 25. и 26. Конвенције одлуком III/1, следећи предлог Владе Швајцарске од 20. августа 2003. године.

2. Одлука, укључујући и текст Амандмана, су приложени у анексу.

Анекс

ОДЛУКА III/1

АМАНДМАН НА КОНВЕНЦИЈУ О ВОДАМА

Састанак Страна,

Изражавајући снажно уверење да сарадња између приобалних држава на прекограничним водотоцима и међународним језерима доприноси миру и безбедности и одрживом управљању водама, на добробит свих,

Желећи да унапреди сарадњу речних сливова широм света и размени њихова искустава са другим регионима у свету,

Желећи, стога, да допусти државама које се налазе ван региона УНЕЦЕ да постану стране Конвенције, као што је већ предвиђено другим УНЕЦЕ конвенцијама у области животне средине (т.ј. Конвенција о доступности информација, учешћу јавности у одлучивању и доступности правосуђа у питањима која се тичу животне средине и Конвенција о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту) као и према Протоколу о грађанској одговорности и накнади штете узроковане прекограничним ефектима индустријских акцидената на прекограничне воде,

1. Усваја следеће амандмане на Конвенцију:

(а) У члану 25. после става 2. додаје се нови став који гласи:

„3. Било која друга држава која се не спомиње у ставу 2. која је члан Уједињених нација, може приступити Конвенцији након одобрења од стране Конференције страна. У својим инструментима приступања такве државе ће сачинити декларацију у којој ће се навести да су прибавиле одобрење за приступање Конвенцији од Састанка страна и навести датум када су такво одобрење добиле. Било какав захтев за приступање од стране чланица Уједињених нација неће бити размотрен за одобравање од стране Састанка

страна док овај став не ступи на снагу за све државе и организације које су стране Конвенције биле 28. новембра 2003.”

У складу са овим, преостали ставови добијају нове бројеве.

(б) У члану 26, став 3. после речи: „из члана 23.”, додају се речи: „или из члана 25. став 3.”

2. Позива све стране Конвенције да убрзо депонују своје инструменте о прихватању амандмана;

3. Снажно подстиче све државе или организације које ратификују, прихватају или одобравају Конвенцију да истовремено ратификују, прихвате или одобре горње амандмане;

4. Охрабрује државе које се налазе ван УНЕЦЕ региона, нарочито оне које се граниче са њим, да приступе Конвенцији и, у том циљу, затраже одобрење Састанка страна;

5. Позива заинтересоване државе чланице Уједињених нација да узму учешћа у њиховим састанцима као посматрачи и да учествују у активностима које се спроводе у оквиру програма рада Конвенције;

6. Позива државе које се граниче са УНЕЦЕ регионом, које то још нису учиниле, да без одлагања уђу у техничку сарадњу и билатералне и мултилатералне споразуме са приобалним УНЕЦЕ државама, у складу са одредбама Дела II Конвенције.

Члан 3.

Република Србија ће на основу члана 22. став 2. Конвенције, приликом депоновања ратификационог инструмента дати изјаву следеће садржине:

„На основу члана 22. став 2. Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера, Република Србија изјављује да, у случају спора који није решен у складу са чланом 22. став 1. прихвата оба начина решавања спорова, на начин и под условима предвиђеним у члану 22. ст. 2. и 3.”

Члан 4.

О спровођењу Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера и Амандмана на чл. 25. и 26. Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера, из члана 1. овог закона стараће се министарства надлежна за послове водопривреде и животне средине.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.